МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ НАУКОВИХ РОЗРОБОК ТА ВПРОВАДЖЕНЬ»

Мова навчання – ***українська***

Шифр та найменування галузі знань ***D «Бізнес, адміністрування та право»***

Код та найменування спеціальності ***D7 «Торгівля»***

Освітньо-наукова програма ***Підприємництво та торгівля***

Ступінь вищої освіти ***доктор філософії***

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності ***D7 «Торгівля»***
від 31.08.2026 року протокол №1

Реєстраційний номер у відділі аспірантури та докторантури

18-D7-2026A

1. Загальна інформація

Кафедра: Бізнесу і торгівлі

Викладач: **Басюркіна Наталія Йосипівна,** завідувач кафедри бізнесу і торгівлі, доктор економічних наук, професор

Контакти:
nataliiabasiurkina@gmail.com
0987269600

Профайл

Освітній компонент викладається на *2* курсі у *1* семестрі
Кількість: кредитів - 6, годин – 180

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	90	40	50
заочна	36	14	22
Самостійна робота, годин	Денна -90		Заочна – 144

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Визначення ефективності наукових та науково-технічних робіт у закладі вищої освіти виступає як невід'ємна компонента системи прийняття управлінських рішень. Сьогодні в умовах ринку тільки висока якість наукових розробок визначає науково-практичні зв'язки ЗВО і виробництва. Оцінка якості наукових розробок полягає у визначенні рівня ефективності проектів за окремими видами ефекту на різних етапах, починаючи з конкурсного відбору до впровадження результатів дослідження у виробництво. Результати визначення ефективності наукових та науково-технічних робіт повинні використовуватися для досягнення наступних цілей: розширення теоретичних знань, одержання нових наукових даних про процеси, явища, закономірності, що існують у досліджуваній сфері, розробка наукових основ, методів і принципів досліджень; вибір основних напрямків наукових досліджень та розробок і прогнозування ефективності від їхнього впровадження; визначення пріоритетності наукових напрямків у сфері фундаментальних досліджень і прикладних розробок; добір проектів і завдань для включення в науково-технічні програми, у тому числі міждержавні, державні, міжгалузеві, галузеві, регіональні, міжрегіональні та інші; формування інноваційних програм і проектів, визначення масштабів використання завершених розробок у виробництві; визначення фактичної ефективності використання результатів досліджень та розробок у виробництві та навчальному процесі; оцінка діяльності наукових підрозділів та творчих колективів ЗВО; оцінка вартості переданої науково-технічної продукції.

3. Мета освітнього компоненту

Метою дисципліни «Економічний аналіз ефективності наукових розробок і впроваджень» є формування знань про ефективність наукових розробок і впроваджень, умінь навичок застосування методів та інструментарію для оцінки економічної ефективності наукових розробок і впроваджень.

Основним завданням навчальної дисципліни є вивчення системних характеристик економічної ефективності наукових розробок і впроваджень; набуття вмінь оцінки економічної ефективності наукових розробок і впроваджень.

Згідно з вимогами освітньої програми в результаті вивчення дисципліни «Управління ризиками» здобувач освіти повинен:

знати:
- економічну ситуацію в галузі науки;
- пріоритети наукових досліджень;
- підходи до оцінки вартості наукових розробок і впроваджень;
- методи оцінки вартості наукових розробок і впроваджень;
- принципи управління ефективністю наукових розробок і впроваджень;
- методи та інструменти просування технологій.

уміти:
- виконувати оцінку науково-технічної ефективності наукових розробок і впроваджень;
- виконувати оцінку економічної ефективності наукових розробок і впроваджень;
- проводити розрахунки вартості наукових розробок і впроваджень;
- проводити розрахунки ефективності виробництва інноваційної продукції;
- розробляти бізнес-план інноваційного проекту;
- просувати власні розробки на ринок.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Методологія наукових досліджень» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, та освітньо-науковій програмі "Підприємництво та торгівля" підготовки докторів філософії.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійних практик, застосовувати новітні методології наукової, педагогічної, професійної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 03. Здатність працювати автономно

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01 Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02 Здатність продукувати, обґрунтувати нові ідеї, гіпотези і моделі, та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК05 Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

Програмні результати навчання:

РН05. Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямах.

РН06. Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати

лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.

РН07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи оцінки ефективності наукових розробок і впроваджень.			
1	Роль науки у економічному рості суспільства	6	2
2	Економічна ситуація в галузі науки.	6	2
3	Економічна ефективність наукових розробок і впроваджень	6	2
4	Поняття та види ефективності наукових розробок і впроваджень	6	2
5	Основи оцінки вартості наукових розробок і впроваджень	4	
Змістовний модуль 2. Управління ефективністю наукових розробок і впроваджень			
6	Поняття вартості наукових розробок і впроваджень	4	2
7	Основи управління ефективністю наукових розробок і впроваджень	4	
8	Основи бізнес-планування інноваційних проектів	4	2
9	Основи трансферу технологій	4	2
Разом за ОК:		**40**	**14**

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної/лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Роль науки у економічному рості суспільства	8	3
2	Економічна ефективність наукових розробок і впроваджень	6	3
3	Основи оцінки вартості наукових розробок і впроваджень	6	3
4	Основи управління ефективністю наукових розробок і впроваджень	6	3
5	Основи бізнес-планування інноваційних проектів	6	3
6	Основи трансферу технологій	6	3
7	Методи та інструменти просування технологій.	6	2
8	Форми та етапи трансферу технологій.	6	2
Всього за ОК:		**50**	**22**

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	*Тема:* Комерційний аналіз НДР Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді. Розв'яжіть тести.	14	20
2	*Тема:* Технологічний аудит НДР Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: Розв'яжіть тести.	14	20
3	*Тема:* Розрахунок витрат на НДР Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: Розв'яжіть тести.	14	20
4	*Тема:* Визначення ціни пропозиції НДР Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:	12	21

	Розв’яжіть тести.		
5	*Тема:* Розрахунок інвестиційних витрат НДР Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: Розв’яжіть тести.	12	22
6	*Тема:* Розрахунок поточних витрат НДР Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: Розв’яжіть тести.	12	21
7	*Тема:* Оцінка доцільності проекту Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: Розв’яжіть тести.	12	20
Всього за ОК:		**90**	**144**

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- тестування знань здобувачів за темами;
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування.
- підготовка доповідей,повідомлень.

Підсумковий контроль – ***диференційний залік.***

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи оцінки ефективності наукових розробок і впроваджень		
Лекційний курс *	0	0
Практичні роботи*	25	25
Самостійна робота*	10	10
Доповіді	15	15
Всього за змістовний модуль 1	**50,0**	**50,0**
Змістовний модуль 2. Управління ефективністю наукових розробок і впроваджень		
Лекційний курс *	0	0
Практичні роботи*	25	25
Самостійна робота*	10	10
Доповіді	15	15
Всього за змістовний модуль 2	**50,0**	**50,0**

Всього	**100,0**	**100,0**

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в Одеському національному технологічному університеті.

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

4,5 - 5 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4,0 - 4,4 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,1 – 3,4 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-2 балів	Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (за один модуль згідно відсотку виконання)

9,0-10,0	*90 - 100 %*	відмінно
8,0 -8,9	*74 – 89%*	дуже добре
7,0 – 7,9	*60 – 73%*	добре
5,0 – 6,9	*35 – 59 %*	достатньо
0 – 4,9	*0-35 %*	незадовільно

Підготовка доповідей з презентаціями (оцінка за одну доповідь, планується 3 доповіді на один модуль)

4,1-5,0	Доповідь підготовлена на актуальну тематику, має якісну презентацію та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді на поставлені запитання	відмінно
3,1 -4,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, при відповіді на питання допущені неточності	дуже добре
2,1 – 3,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, але доповідач доповідає невпевнено, відповіді на питання неповні, допущені помилки	добре
1,1 – 2,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, але доповідач доповідає невпевнено, відповіді на питання незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 1	Доповідь підготовлена на низькому рівні або відсутня	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових

задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, , тренінг, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань)

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, реферування, конспектування, підготовка доповідей, розв'язання тестів.

8.Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Басюркіна НЙ Бізнес-освіта фахівців спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»/НЙ Басюркіна, ОМ Ласкаєв//Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації: зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-метод. конф., Одеса, 13–15 квіт. 2022 р./Одес. нац. акад. харч. технологій; ред. кол.: БВ Єгоров (голова) та ін.–Одеса, 2022.–С. 248–249.
2. НЙ Басюркіна, КС Богомолова, АВ Гріщенко, ОМ Ласкаєв Менеджмент персоналу як складова управління бізнесом: креативні механізми реалізації. Чорноморський національний університет імені Петра Могили, ТОВ ДКС Центр. 19-25
3. Лагодієнко, В., Іванченкова, Л., & Лагодієнко, О. (2022). ВИБІР МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. *Підприємництво та інновації*, (25), 133-137. https://doi.org/10.32782/2415-3583/25.23
4. Лагодієнко, В., Іванченкова, Л., & Іванченков, В. (2022). ГІПОТЕЗА ЯК СУТТЄВИЙ ЕЛЕМЕНТ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. *Економічний простір*, (181), 9-13. https://doi.org/10.32782/2224-6282/181-1
5. Kvitka, S., Starushenko, G., Koval, V., Deforzh, H., & Prokopenko, O. (2020). Marketing of Ukrainian higher educational institutions representation based on modeling of Webometrics Ranking. M*arketing and Management of Innovations, 3*, 60–72.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» https://zakon.rada.gov.ua/laws
2. Урядовий портал https://www.kmu.gov.ua/
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України https://minjust.gov.ua/
4. Трансформації вітчизняного підприємництва в умовах ризиків і загроз сьогодення [Текст] : монографія / Н. Й. Басюркіна, О. О. Богданов, А. В. Гріщенко та ін. ; за ред. Н. Й. Басюркіної ; Одес. нац. технол. ун-т. — Івано-Франківськ, 2023. — 467 с.

9.Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, Корпоративному кодексу ОНТУ, Кодексу академічної доброчесності ОНТУ, Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ, Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в ОНТУ, вимог ISO 9001:2015 та роботодавців

Викладач ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри бізнесу і торгівлі

Протокол №1 від 31.08.2026 року

Завідувач кафедри ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:
Гарант
ОНП «Підприємництво та торгівля»,
д.е.н., професор ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА